

**HƯỚNG DẪN ĐIỀU CHỈNH NỘI DUNG DẠY HỌC CẤP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
MÔN SINH HỌC***(Kèm theo Công văn số 3280/BGDĐT-GDTrH ngày 27 tháng 8 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ GDĐT)***1. Lớp 10**

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
1	Phần Hai.	Bài 3. Các nguyên tố hóa học và nước	Mục II.1. Cấu trúc và đặc tính hóa lí của nước	Khuyến khích học sinh tự đọc
2	Sinh học tế bào	Bài 4. Cacbohidrat và lipit	Mục I.1. Hình 4.1	Không phân tích, chỉ giới thiệu khái quát
3	Chương I. Thành phần hóa học của tế bào	Bài 6. Axit nuclêic	Cả bài	Không dạy chi tiết, chỉ dạy phần chữ đóng khung ở cuối bài.
		Bài 3, Bài 4, Bài 5 và Bài 6	Cả 4 bài	Tích hợp thành chủ đề, dạy trong 4 tiết
4	Chương II. Cấu trúc tế bào	Bài 7. Tế bào nhân sơ	Mục II.1. Lệnh ▼ trang 33	Bài 7. Tế bào nhân sơ
5		Bài 8. Tế bào nhân thực	Cả 3 bài	Không dạy chi tiết cấu tạo các bộ phận, các bào quan của tế bào, chỉ dạy cấu tạo sơ lược và chức năng.
6		Bài 9. Tế bào nhân thực (tiếp theo)		
7		Bài 10. Tế bào nhân thực (tiếp theo)	Cả 3 bài	
		Bài 8, Bài 9 và Bài 10		
8		Bài 11. Vận chuyển các chất qua màng tế bào	Mục I. Lệnh ▼ trang 48	Không thực hiện
9	Chương III. Chuyển hóa vật	Bài 13. Khái quát về chuyển hóa vật chất và năng lượng	Mục I.2. Từ dòng 8 đến dòng 10, trang 54	Không dạy

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
10	chất và năng lượng trong tế bào	Bài 14. Enzim và vai trò của enzim trong quá trình chuyển hóa vật chất	Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3	Không thực hiện
11		Bài 15. Thực hành: Một số thí nghiệm về enzim	Mục II. Thí nghiệm sử dụng enzim trong quả dứa tươi để tách chiết ADN Mục II.4. Thu hoạch, ý 2 (Dùng enzim...)	Khuyến khích học sinh tự làm
12		Bài 16. Hô hấp tế bào	Mục II. Các giai đoạn chính của quá trình hô hấp tế bào	Không dạy chi tiết, chỉ dạy: vị trí, nguyên liệu, sản phẩm của 3 giai đoạn hô hấp tế bào.
13	Phần Ba. Sinh học vi sinh vật Chương I. Chuyển hóa vật chất và năng lượng ở vi sinh vật	Bài 22. Dinh dưỡng, chuyển hóa vật chất và năng lượng ở vi sinh vật	Mục II.1. Các loại môi trường cơ bản Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 1 và câu 3	Khuyến khích học sinh tự đọc ..... Không thực hiện
14		Bài 24. Thực hành: Lên men êtilic và lactic Bài 22 và Bài 24	Mục I. Lên men êtilic Cả 2 bài	Khuyến khích học sinh tự làm Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
15	Chương II. Sinh trưởng và sinh sản của vi sinh vật	Bài 26. Sinh sản của vi sinh vật	Cả bài	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu các hình thức sinh sản của vi sinh vật.
16		Bài 27. Các yếu tố ảnh hưởng đến sinh trưởng của vi sinh vật Bài 25 và Bài 27	Mục I.2. Bảng trang 106 Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 1 và câu 2 Cả 2 bài	Không dạy cột “Cơ chế tác động” ..... Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
17		Bài 28. Thực hành: Quan sát một số vi sinh vật	Cả bài	Không thực hiện

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
18	Chương III. Virut và bệnh truyền nhiễm	Bài 31. Virut gây bệnh. Ứng dụng của virut trong thực tiễn	Mục II. Ứng dụng của virut trong thực tiễn	Không dạy cơ chế, chỉ giới thiệu các ứng dụng
		Bài 29, Bài 30, Bài 31 và Bài 32	Cả 4 bài	Tích hợp thành chủ đề, dạy trong 4 tiết
19		Bài 33. Ôn tập phần sinh học vi sinh vật	Mục I.3. Hãy điền những ví dụ đại diện vào cột thứ bốn trong bảng sau	Không thực hiện
		Mục II.2. Nói chung, độ pH phù hợp nhất cho sự sinh trưởng của vi sinh vật như sau	Không thực hiện	

2. Lớp 11

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
1	Phần Bốn. Sinh học cơ thể	Bài 1. Sự hấp thụ nước và muối khoáng ở rễ	Mục I. Rễ là cơ quan hấp thụ nước và ion khoáng	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu cơ quan hấp thụ nước và muối khoáng chủ yếu của cây là rễ.
2		Chương I. Chuyển hóa vật chất và năng lượng.	Bài 2. Vận chuyển các chất trong cây	Mục I. Dòng mạch gỗ
	Mục II. Dòng mạch rây			Không dạy chi tiết cấu tạo của mạch rây, chỉ dạy phần chữ đóng khung ở cuối bài.
	Mục I. Hình 2.4b			Không dạy
	Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3		Không thực hiện	
3		Bài 3. Thoát hơi nước	Mục II.1. Lá là cơ quan thoát hơi nước	Không trình bày và giải thích thí nghiệm của Garô và hình 3.3, chỉ giới thiệu lá là cơ quan thoát hơi nước.

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 2*	Không thực hiện
4		Bài 4. Vai trò các nguyên tố khoáng	Mục I. Hình 4.1	Không dạy
			Mục I. Lệnh ▼ trang 21	Không thực hiện
			Mục II. Bảng 4	Không dạy cột “Dạng mà cây hấp thụ”
5		Bài 5. Dinh dưỡng nitơ ở thực vật	Mục II. Quá trình đồng hoá nitơ ở thực vật	Không dạy
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 2 và câu 3	Không thực hiện
6		Bài 6. Dinh dưỡng nitơ ở thực vật (tiếp theo)	Mục III. Nguồn cung cấp nitơ tự nhiên cho cây	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu các nguồn cung cấp nitơ cho cây.
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 1	Không thực hiện
		Bài 5 và Bài 6	Cả 2 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
7		Bài 7: Thực hành thí nghiệm thoát hơi nước và vai trò của phân bón	Mục III. 2. Nghiên cứu vai trò của phân NPK	Không thực hiện
8		Bài 8. Quang hợp ở thực vật	Mục I.1. Quang hợp là gì?	Không dạy
			Mục II.1. Hình 8.2	Không dạy chi tiết cấu tạo trong của lá
			Mục II.1. Lệnh ▼ trang 37	Không thực hiện
9		Bài 9. Quang hợp ở các nhóm thực vật C ₃ ; C ₄ và CAM	Cả bài	Không dạy chi tiết phần cơ chế, chỉ dạy phân biệt quá trình quang hợp ở 3 nhóm thực vật C ₃ , C ₄ và CAM.
		Bài 8, Bài 9, Bài 10 và Bài 13	Cả 4 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 4 tiết.

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
10		Bài 12. Hô hấp ở thực vật	Mục I.1. Lệnh ▼ trang 51	Không dạy
			Mục II. Con đường hô hấp ở thực vật	Không dạy chi tiết cơ chế, chỉ giới thiệu các con đường hô hấp.
			Mục IV. Quan hệ giữa hô hấp với quang hợp và môi trường	Không dạy chi tiết cơ chế, chỉ dạy phần chữ đóng khung ở cuối bài.
		Bài 12 và Bài 14	Cả 2 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
11		Bài 16. Tiêu hóa ở động vật (tiếp theo)	Mục V.2. Đặc điểm tiêu hóa ở thú ăn thực vật	Không dạy “Quá trình tiêu hóa cỏ trong dạ dày 4 ngăn của trâu”.
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3	Không thực hiện
		Bài 15 và Bài 16	Cả 2 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
12		Bài 17. Hô hấp ở động vật	Mục III.1. Hô hấp qua bề mặt cơ thể	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu các hình thức hô hấp.
			Mục III.2. Hô hấp bằng hệ thống ống khí	
			Mục III.3. Hô hấp bằng mang	
13		Bài 26. Cảm ứng ở động vật	Mục III.2. Các lệnh ▼ trang 109	Không thực hiện
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3	Không thực hiện
14	Chương II. Cảm ứng	Bài 28. Điện thế nghỉ	Cả bài	Không dạy
15		Bài 29. Điện thế hoạt động và sự lan truyền xung thần kinh	Mục I.2. Cơ chế hình thành điện thế hoạt động	Không dạy
			Mục II. Lan truyền xung thần kinh trên sợi thần kinh	Không dạy chi tiết, chỉ phân biệt hai dạng truyền xung thần kinh.
			Mục II.2. Lệnh ▼ trang 119	Không thực hiện
		Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 2 và câu 3	Không thực hiện	

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)	
16	Chương III. Sinh trưởng và phát triển	Bài 35. Hoocmôn thực vật	Mục II. Hoocmôn kích thích	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu các loại hoocmôn và vai trò của mỗi loại hoocmôn.	
			Mục III. Hoocmôn ức chế		
17		Bài 36. Phát triển ở thực vật có hoa	Mục II. Những nhân tố chi phối sự ra hoa	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu các nhân tố chi phối sự ra hoa.	
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3	Không thực hiện	
18		Chương III. Sinh trưởng và phát triển	Bài 37. Sinh trưởng và phát triển ở động vật	Mục III. Phát triển qua biến thái	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu hai kiểu phát triển qua biến thái.
19			Bài 38. Các nhân tố ảnh hưởng đến sinh trưởng, phát triển ở động vật	Mục I.2. Các hoocmôn ảnh hưởng đến sinh trưởng và phát triển của động vật không xương sống	Khuyến khích học sinh tự đọc
	Bài 37 và Bài 38		Cả 2 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.	
	Bài 40. Thực hành: Xem phim về sinh trưởng và phát triển ở động vật		Cả bài	Khuyến khích học sinh tự thực hiện	
21	Chương IV. Sinh sản	Bài 41. Sinh sản vô tính ở thực vật	Mục II.2.a. Lệnh ▼ trang 160	Không thực hiện	
			Mục II.2.b. Hình 41.2	Không phân tích hình, chỉ giới thiệu các hình thức sinh sản sinh dưỡng của thực vật.	

3. Lớp 12

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
1	Phần Năm. Di truyền học	Bài 1. Gen, mã di truyền và quá trình nhân đôi ADN	Mục I.2. Cấu trúc chung của gen cấu trúc	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu 3 vùng như sơ đồ hình 1.1.
2		Bài 2. Phiên mã và dịch mã	Mục I.2. Cơ chế phiên mã	Không dạy chi tiết phiên mã ở sinh vật nhân thực.

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
	Chương I. Cơ chế di truyền và biến dị	Bài 1 và Bài 2	Cả 2 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 3 tiết.
3		Bài 3. Điều hòa hoạt động gen	Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3	Thay từ “Giải thích” bằng từ “Nêu”.
4		Bài 4: Đột biến gen	Mục II.2. Hình 4.2	Không dạy
5		Bài 6. Đột biến số lượng nhiễm sắc thể	Mục I.1. Hình 6.1	Chỉ dạy 2 dạng đơn giản $2n+1$ và $2n-1$
6		Bài 7. Thực hành: Quan sát các dạng đột biến số lượng nhiễm sắc thể trên tiêu bản cố định và trên tiêu bản tạm thời	Cả bài	Không dạy
7	Chương II. Tính quy luật của hiện tượng di truyền	Bài 14. Thực hành: Lai giống	Cả bài	Không dạy
8		Bài 15. Bài tập chương I và chương II	Bài tập chương I Bài tập chương II	Chỉ làm các bài 1, bài 3, bài 6 và bài 8 Chỉ làm các bài 2, bài 6, bài 7
9	Chương III. Di truyền học quần thể	Bài 17. Cấu trúc di truyền của quần thể (tiếp theo)	Mục III.2. Lệnh ▼ trang 73	Không thực hiện
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 4	Không thực hiện
10	Chương IV. Ứng dụng di truyền học	Bài 18. Chọn giống vật nuôi và cây trồng dựa trên nguồn biến dị tổ hợp	Mục I. Hình 18.1	Không dạy
11	Chương V. Di truyền học người	Bài 21. Di truyền y học	Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 4	Không thực hiện
12		Bài 23. Ôn tập di truyền học	Mục II. Câu hỏi và bài tập: Câu 4	Không thực hiện
13	Phần Sáu. Tiến hóa	Bài 24. Các bằng chứng tiến hóa	Mục II. Bằng chứng phôi sinh học	Không dạy
			Mục III. Bằng chứng địa lí sinh vật học	Không dạy

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
	Chương I. Bằng chứng và cơ chế tiến hóa		Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 2 và câu 3	Không thực hiện
14		Bài 25. Học thuyết Lamac và học thuyết Đacuyn	Mục I. Học thuyết tiến hoá Lamac	Không dạy chi tiết, chỉ dạy phần chữ đóng khung ở cuối bài.
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 1 và câu 3	Không thực hiện
15		Bài 27. Quá trình hình thành quần thể thích nghi	Cả bài	Không dạy chi tiết, chỉ dạy phần chữ đóng khung cuối bài. Tích hợp với bài 29, dạy trong 1 tiết.
16		Bài 28. Loài	Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 3	Không thực hiện
17		Bài 29. Quá trình hình thành loài	Mục I.2. Thí nghiệm chứng minh quá trình hình thành loài bằng cách li địa lí	Khuyến khích học sinh tự đọc
		Bài 27, Bài 28 và Bài 29	Cả 3 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
18		Bài 31. Tiến hóa lớn	Mục I. Tiến hóa lớn và vấn đề phân loại thế giới sống	Không dạy chi tiết, chỉ dạy phần chữ đóng khung ở cuối bài.
	Mục II. Một số nghiên cứu thực nghiệm về tiến hóa lớn		Khuyến khích học sinh tự đọc	
19	Chương II. Sự phát sinh và phát triển của sự sống trên Trái Đất	Bài 32. Nguồn gốc sự sống	Cả bài	Không dạy chi tiết, chỉ giới thiệu các giai đoạn phát sinh sự sống trên Trái Đất.
Mục Câu hỏi và bài tập			Không yêu cầu học sinh thực hiện	
20		Bài 33. Sự phát triển của sự sống giới qua các đại địa chất	Mục II.1. Hiện tượng trôi dạt lục địa	Khuyến khích học sinh tự đọc
	Mục II.2. Sinh vật trong các đại địa chất		Không dạy chi tiết, chỉ liệt kê các đại địa chất và sinh vật điển hình trong các đại.	

TT (1)	Chương (2)	Bài (3)	Nội dung điều chỉnh (4)	Hướng dẫn thực hiện (6)
21		Bài 34. Sự phát sinh loài người	Mục I.2. Các dạng vượn người hóa thạch và quá trình hình thành loài người	Khuyến khích học sinh tự đọc
			Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 2	Không thực hiện
22	Phần Bảy. Sinh thái học Chương I. Cá thể và quần thể sinh vật	Bài 35. Môi trường sống và các nhân tố sinh thái	Mục III. Lệnh ▼ trang 153	Không thực hiện
23		Bài 36. Quần thể sinh vật và mối quan hệ giữa các cá thể trong quần thể	Mục II.1. Lệnh ▼ trang 157	Không thực hiện
			Mục II.2. Lệnh ▼ trang 159	Không thực hiện
24		Bài 37. Các đặc trưng cơ bản của quần thể sinh vật	Mục II. Lệnh ▼ trang 162-163, Hình 37.2	Không thực hiện
25		Bài 38. Các đặc trưng cơ bản của quần thể sinh vật (tiếp theo)	Mục VI. Lệnh ▼ trang 168	Không thực hiện
	Bài 36, Bài 37 và Bài 38		Cả 3 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 3 tiết.
26	Chương II. Quần xã sinh vật	Bài 41. Diễn thế sinh thái	Mục III. Lệnh ▼ trang 184, Bảng 41	Không thực hiện
		Bài 40 và Bài 41	Cả 2 bài	Tích hợp các nội dung còn lại thành chủ đề, dạy trong 2 tiết.
27	Chương III. Hệ sinh thái, Sinh quyển và Bảo vệ môi trường	Bài 44. Chu trình sinh địa hóa và sinh quyển	Mục II.2. Chu trình nitơ	Không dạy chi tiết, chỉ dạy phần chữ đóng khung ở cuối bài.
28		Bài 45. Dòng năng lượng	Mục I.2. Lệnh ▼ trang 202 (Quan sát lại hình 43.1...)	Không thực hiện
	Mục Câu hỏi và bài tập: Câu 4		Không thực hiện	